

## UCHWAŁA

Dnia 15 maja 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Bednarek (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Adam Roch

Ławnik Ryszard Wiśniewski

Protokolant Justyna Kryńska - Szufnara

w sprawie sędziego Sądu Okręgowego w S. – J. S.

po rozpoznaniu w Izbie Dyscyplinarnej

na posiedzeniu w dniu 15 maja 2019 r.

zażalenia sędziego

na uchwałę Sądu Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...]

z dnia 14 stycznia 2019 r., sygn. ASDo [...]

o odmowie uwzględnienia zastrzeżenia złożonego na uwagę udzieloną sędziemu przez Prezesa Sądu Okręgowego w S. pismem z dnia 27 września 2018 r., nr IX W [...]

### **uchwalił:**

1. utrzymać w mocy zaskarżoną uchwałę;
2. kosztami postępowania odwoławczego obciążyć Skarb Państwa.

### UZASADNIENIE

Uchwałą z dnia 14 stycznia 2019 r. Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...], w sprawie o sygn. ASDo [...] odmówił uwzględnienia zastrzeżenia sędziego Sądu Okręgowego w S. - J. S. i utrzymał w mocy uwagę

z dnia 27 września 2018 r., nr IX W [...] udzieloną przez Prezesa Sądu Okręgowego w S. w trybie art. 37 § 4 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Zażalenie na ww. uchwałę złożył sędzia J. S., zarzucając zaskarżonej uchwale:

1 . naruszenie przepisu art. 37 § 4 ustawy o ustroju sądów powszechnych poprzez jego błędną wykładnię;

2. naruszenie przepisów § 43 ust. 1 i ust. 12 § 43 ust. 12a w zw. z § 48 ust. 1 pkt 2 lit. f -g rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. Regulaminu urzędowania sądów powszechnych;

3. wadliwą interpretację uchwały nr 25/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 stycznia 2017 r., a ściślej Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych, a nadto wybiórcze podejście do tego aktu;

4. naruszenie art. 433 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy prawo o ustroju sądów powszechnych, które miało wpływ na treść zaskarżonej uchwały.

Skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej uchwały poprzez uwzględnienie złożonego zastrzeżenia.

W odpowiedzi na zażalenie Z-ca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Apelacyjnym w [...] SSA Krzysztof Ciemnoczołowski wniósł o nieuwzględnienie zażalenia i utrzymanie w mocy zaskarżonej uchwały.

### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Zażalenie jest niezasadne.

Sąd Najwyższy aprobuje ustalenia i ocenę prawną Sądu I instancji, uznając, że w przedmiotowej sprawie brak jest podstaw do uwzględnienia zastrzeżenia sędziego Sądu Okręgowego w S. – J. S. do uwagi udzielonej przez Prezesa Sądu Okręgowego w S. pismem z dnia 27 września 2018 roku, a podniesione zarzuty nie mogą prowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia.

W ocenie Sądu Najwyższego zachowanie sędziego Sądu Okręgowego J. S. stanowiło uchybienie w zakresie sprawności postępowania w sprawie o sygn. akt III K [...], uzasadniające zwrócenie uwagi, zaś skarżący nie wykazał trafności wywiedzionych zarzutów, skierowanych przeciwko prawidłowym, aczkolwiek wymagającym uzupełnienia ustaleniom faktycznym oraz prawnym dokonany przez Sąd Dyscyplinarny przy Sądzie Apelacyjnym w [...].

Niezasadny jest zarzut naruszenia przepisu art. 37 § 4 ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych*. Jak wynika z treści przepisu art. 37 § 4 ww. ustawy: „w przypadku stwierdzenia uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego, prezes sądu niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie trzydziestu dni od dnia powzięcia wiadomości o uchybieniu, może zwrócić na nie uwagę na piśmie i żądać usunięcia skutków tego uchybienia”.

Wykładnia językowa powyższej normy nie budzi wątpliwości, że uwaga odnosząca się do sprawności postępowania winna być zwrócona bez zbędnej zwłoki, natomiast trzydziestodniowy termin ma charakter prekluzyjny. Wyłącza to uprawnienie do zwrócenia uwagi w trybie art. 37 § 4 ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych*, po upływie 30 dni od dnia powzięcia przez prezesa sądu wiadomości o uchybieniu.

W ocenie Sądu Najwyższego precyzyjnej wykładni wymaga natomiast użyty przez ustawodawcę zwrot „w przypadku stwierdzenia uchybienia”.

W przedmiotowej sprawie po wdrożeniu przez sędziego Sądu Okręgowego w S. trybu skargowego ostatecznie pismem z dnia 26 lipca 2018 r. Dyrektor Departamentu Kadr i Organizacji Sądów Powszechnych i Wojskowych, któremu podlega System Losowego Przydziału Spraw, rozstrzygnął wątpliwości sędziego co do nieprawidłowości w przeprowadzeniu losowania. Ze stanowiskiem Departamentu sędzia zapoznał się w dniu 6 września 2018 r. Wyczerpanie toku skargowego przez sędziego w przedmiotowej sprawie, skutkowało rozpoczęciem terminu, w którym możliwe było stwierdzenie uchybienia w zakresie sprawności postępowania sądowego i podjęcie przez Prezesa Sądu Okręgowego w S. stosownej reakcji służbowej.

Na marginesie warto wskazać, że wniosek o wyłączenie od orzekania w sprawie o sygn. III K [...] Sądu Okręgowego w S., który złożył sędzia J. S. został

rozstrzygnięty poprzez jego oddalenie. W związku z powyższym należy uznać, że zwrócenie uwagi przez Prezesa Sądu Okręgowego w S. w dniu 27 września 2018 r. nie nastąpiło z przekroczeniem terminu wskazanego w art. 37 § 4 ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych* gdyż dotyczyło uchybień w zakresie sprawności postępowania zaistniałych od 6 września 2018 r.

Odnosząc się do zarzutu naruszenia § 43 ust. 1 i ust. 12 § 43 ust. 12a w zw. z § 48 ust. 1 pkt 2 lit. f - g rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* wskazać należy, że w ocenie Sądu Najwyższego mające miejsce w dniach 8 i 9 maja 2018 r. losowania sędziego referenta do sprawy o sygn. akt III K [...] winne być uznane za przeprowadzone nieprawidłowo, biorąc pod uwagę literalne brzmienie przytoczonych przepisów, z uwzględnieniem, że w dacie przeprowadzania losowań nie obowiązywał dodany przez § 1 pkt 3 lit. c rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lipca 2018 r. (Dz.U.2018.1489) zmieniającego rozporządzenie - *Regulamin urzędowania sądów powszechnych*. Przepis § 43 ust. 12a *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* w brzmieniu pierwotnym umożliwiał prezesowi sądu, w sprawie karnej, w której akta liczą powyżej 50 tomów lub której przewidywany zakres postępowania dowodowego uzasadnia przypuszczenie, że w sprawie niezbędne będzie wyznaczenie co najmniej 10 terminów rozprawy, wyłączyć przed losowaniem sędziego pełniącego wskazane w rozporządzeniu funkcje lub mającego już w swoim referacie takie sprawy. Rozporządzeniem z dnia 21 grudnia 2018 r. (Dz.U.2019.69) zmieniającym rozporządzenie - *Regulamin urzędowania sądów powszechnych*, zrezygnowano z kryterium przewidywanych terminów rozpraw, jako uzasadniających zastosowanie ww. wyłączenia od losowania. Należy mieć jednak na uwadze, że ustalanie właściwego znaczenia przepisu prawa nie może być dokonywane w oderwaniu od jego usytuowania w systemie prawa.

Przepisy rozporządzenia w sprawie *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* dotyczące sposobu przydziału spraw poprzez ich losowanie w pierwszej kolejności mają za zadanie chronienie praw stron postępowania do obiektywnego, rzetelnego rozstrzygnięcia przedmiotu sprawy ich dotyczącej, na drugim miejscu przepisy te mają chronić sędziów orzekających w danym sądzie

przed nierównym podziałem obowiązków. W tym miejscu warto zaznaczyć, że nie można stracić z pola widzenia uzasadnienia wprowadzonych zmian, które miały zapobiec arbitralnemu, bez jakiegokolwiek uzasadnienia, przydziałowi spraw konkretnym sędziom, biorąc pod uwagę ich poglądy prawne wyrażane chociażby w uzasadnieniach wydawanych orzeczeń.

Z drugiej strony nie można zapominać, że istotnym z punktu widzenia stron postępowania jest fakt jego sprawności, a jego tok nie może być obciążony zarzutem przewlekłości w procedowaniu.

W dacie przeprowadzonych losowań do zakresu kompetencji prezesa sądu, ukonstytuowanych § 34 pkt 16a i 16 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 2015 r. *Regulaminu urzędowania sądów powszechnych* należało rozstrzyganie wątpliwości co do zasad przydziału spraw oraz sposobu uczestniczenia sędziów, asesorów sądowych oraz podejmowanie czynności w sprawach bieżących, związanych ze sprawnym funkcjonowaniem sądu w zakresie swoich kompetencji. Powyższe usprawiedliwia tezę, że rolą Prezesa była taka organizacja losowania, aby został zapewniony prawidłowy bieg sprawy o sygn. akt III K [...].

Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 433 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy *Prawo o ustroju sądów powszechnych* wskazać należy, że mimo jego częściowej zasadności, nie może on prowadzić do zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia, bowiem ewentualne naruszenie przepisów postępowania nie miało wpływu na treść rozstrzygnięcia, co wynika z przedstawionych powyżej rozważań.

Za całkowicie chybiony uznać należy zarzut wadliwej interpretacji uchwały nr 25/2017 Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 13 stycznia 2017 r., a ściślej Zbioru Zasad Etyki Zawodowej Sędziów i Asesorów Sądowych. Sąd Najwyższy wskazuje, że wraz z wyczerpaniem toku skargowego, w sposób jednoznaczny stwierdzający brak podstaw do kwestionowania prawidłowości losowania na ówczesnym etapie, sędzia winien podjąć czynności zmierzające do rozstrzygnięcia sprawy w rozsądnym terminie. Taka powinność w ocenie Sądu wynika § 5 pkt 5 ww. Zbioru.

Na marginesie należy stwierdzić, że spór pomiędzy sędzią Sądu Okręgowego w S. – J. S., a Prezesem Sądu Okręgowego w S. jaki się wytworzył na kanwie sposobu losowania, a który przerodził się w spór o charakterze

pozamerytorycznym, będący poza zasięgiem przedmiotu sprawy, nie może być prowadzony kosztem sprawności i rzetelności rozstrzygania spraw wpływających do tamt. Sądu. Zwłaszcza, że w tej konkretnej sprawie jedna ze stron złożyła już skargę na przewlekłość w rozstrzyganiu wniosku o uchylenie zastosowanego wobec niej środka zapobiegawczego. Wprawdzie skarga ta została oddalona ale nie z przyczyn merytorycznych, a formalnoprawnych.

Podnoszona przez skarżącego motywacja jego działania w postaci chęci zapewnienia stronom prawa do rzetelnego procesu, zapewnionego prawidłowym losowaniem składu orzekającego, nie ma znaczenia o tyle, że strony tego postępowania pomimo wiedzy o nieprawidłowościach w losowaniu pozostawiły tę okoliczność poza jakimkolwiek swoim zainteresowaniem.

Wobec powyższego Sąd Najwyższy podjął uchwałę jak na wstępie.